

סוגיות עכשוויות באמנות המערכה

בין הקטבים

עוצמה ימית

מרכז דדו
לחשיבה צבאית
בין-תחומית

מאמרי הגיליון
זמינים לקריאה גם
באתר מרכז דדו

חיזוק והרחבת שיתוף הפעולה בין ישראל וארצות הברית בתווך הימי

תת־אדמירל צ'ארלס ברדפורד "בראד" קופר¹

במהלך חודש נובמבר 2021 ערכו לראשונה חילות הים של ישראל ושל ארצות־הברית תרגיל משותף ופומבי במרחב הים האדום, שבו השתתפו גם חילות ים של מדינות ערביות. התרגיל, אשר נמשך חמישה ימים, התרחש על סיפונה של אוניית התובלה האמפיבית USS Portland (LPD 27) והתמקד בהליכי עצירה, עלייה לסיפון, חיפוש, בידוק ותפיסה של כלי שיט חשודים. תרגיל זה התרחש בהמשך להעברת האחריות על ישראל מתחום הפיקוד האירופי (EUCOM) לפיקוד המרכז האמריקאי (CENTCOM).

ראוי לציין כי גם לפני שינוי זה, היו ארצות־הברית וישראל שותפות איתנות באחריותן המשותפת על הביטחון הימי האזורי, אך כעת מערכת היחסים של הצי החמישי של ארצות־הברית עם צבא ההגנה לישראל וחיל הים מתחזקת ומתרחבת. במהלך חמישה־עשר החודשים האחרונים, במסגרת חמש נסיעות שונות לישראל, פגשתי כמה מנהיגים מרכזיים בישראל, וזאת על מנת לבחון הזדמנויות חדשות להעמקת הקשרים הימיים ולהגברת שיתוף הפעולה הביטחוני הימי האזורי.

למעשה, מאז העברת האחריות ערך הצי החמישי של ארצות־הברית תרגילים ואימונים דו־צדדיים רבים יותר מבעבר, הכוללים סיורים משותפים מרובים במפרץ עקבה ובים האדום, לרבות שישה תרגילים ימיים דו־צדדיים ורב־צדדיים בשנים־עשר החודשים האחרונים בלבד.

אחד מהשיאים האחרונים היה תרגיל "מגן דיגיטלי" (Digital Shield) אשר התקיים בספטמבר האחרון (2022). במסגרת תרגיל זה, שנערך במפרץ אילת במשך ארבעה ימים במפרץ אילת, התמקדו חילות הים של ישראל ושל ארצות־הברית בבחינת תפיסות מבצעות חדשות. תפיסות אלו משלבות כלי שיט מאוישים ובלתי מאוישים המופעלים באמצעות בינה מלאכותית, במהלך פעילות מבצעית לחיפוש, לסריקה ולבדיקה של כלי שיט חשודים במרחב הימי. שילוב תפיסות לחימה חדשות

¹ תת־אדמירל צ'ארלס ברדפורד "בראד" קופר, מפקד הכוחות הימיים של פיקוד המרכז (CENTCOM), הצי החמישי והכוחות הימיים המשולבים של ארצות־הברית.

עם יכולות טכנולוגיות המפציעות במסגרת תרגילים מעין זה, מקדם משמעותית את מאמצי הלמידה שלנו לשילוב של מערכות אלו כחלק מהיכולות המתפתחות של חילות ים ברחבי העולם.

מפקד הצי החמישי, תת-אדמירל בראד קופר, ומפקד חיל הים, אלוף דוד סער סלמה, בביקור משותף בחיל הים הישראלי, ינואר 2022 (US Navy photo)

דוגמה בולטת נוספת לחיזוק הקשרים האזוריים ניתנה במהלך תרגיל רב-לאומי רחב היקף אשר התקיים בחודש פברואר 2022. תרגיל זה, IMX 22, היה התרגיל הימי הגדול ביותר שנערך השנה, וכלל שישים מדינות שונות וארגונים בין-לאומיים. השתתפותה של ישראל בתרגיל זה לראשונה אי פעם הייתה אירוע יוצא דופן, והדגימה כיצד פועל חיל הים הישראלי בתדירות הולכת וגוברת במרחב הימי האזורי. בראיית, שותפויות חזקות, וחדשנות המתפתחת בקצב מהיר, חיוניות בסביבה הימית האזורית הנוכחית. מרחב הים האדום, הים הערבי והמפרץ הפרסי, הסובבים את חצי האי ערב הוא בין האזורים המורכבים והצפופים ביותר בעולם. חיל ים הפועל לבדו איננו מסוגל להגן מפני כלל האיומים במרחב זה, ועל כן השקעה בשותפויות ובחדשנות הינה חיונית לביטחון וליציבות האזורית.

הלוחמה והפעילות במרחב הימי נמצאת כיום על סף מהפכה טכנולוגית. פריסת רשת משולבת ונרחבת של חיישנים על כלים מאוישים ובלתי מאוישים – מקרקעית הים, דרך פני הים ועד החלל, איננה מדע בדיוני הנמצא במרחק של עשורים או שנים מהיום. הטכנולוגיה קיימת, ואנחנו במסע מרתק להרחיב את שיתוף הפעולה שלנו ולהשתמש בה יחד.

במהלך תרגיל IMX 22, היה חיל הים הישראלי אחד מעשרה חילות ים אשר הפעילו מערכות לא מאוישות במהלך טיפול בתרחיש מורכבים בים. יחד אנו לומדים ומוודאים כי הפעלת כלים אלו, בשילוב מערכות בינה מלאכותית, יכולה להוביל לשינוי מהותי של כללי המשחק. טכנולוגיות בלתי מאוישות בשילוב בינה מלאכותית, ישלימו את יכולות הכלים המאוישים, ישפרו את האחיזה שלנו בתמונת האוויר, השטח ומעמקי הים ויספקו לנו תמונת מצב רחבה ועדכנית יותר אחר המתרחש במרחב הימי שסביבנו. תרגיל זה אפשר לנו הצצה לאופק חדש של תפיסת הפעלה ימית, שאותה אנו בוחנים יחד עם שותפינו האזוריים.

על מנת לשמור על היתרון שלנו בים אנו חייבים להמשיך ולעבוד בשיתוף פעולה הדוק. הצי החמישי של ארצות-הברית נשאר מחויב לעיקרון זה, ואני אישית מאמין כי העתיד טומן בחובו שיתוף פעולה הולך וגדל בין ישראל לארצות-הברית במרחב הימי.